

EKO-PEDAGOŠKE KOMPETENCIJE NASTAVNIH KADROVA KAO PUT KA ODRŽIVOM RAZVOJU

dr Ljiljana Đurović, OŠ „Momčilo Nastasijević“, Gornji Milanovac

prof. dr Vesna Nikolić, Fakultet zaštite na radu, Univerzitet u Nišu

Danijela Marković, student master studija na Učiteljskom fakultetu u Jagodini

ZAŠTO?

- Zaštita i unapređenje životne sredine je prioritetan zadatak civilizacije.
- Svet se menja pod uticajem naučno-tehnološkog razvoja...
- Društvo koje uči se razvija kao deo ovog procesa.
- Da bi bilo uspostavljeno društvo koje uči, potrebno je da oni koji su uključeni u vaspitno-obrazovni sistem prate razvojne procese koji se dešavaju na globalnom nivou i da se razvijaju.
- Glavni razvojni resurs visoko razvijenih društava je ljudski kapital.
- Kvalitet ljudskog kapitala zavisi od sistema vaspitanja i obrazovanja.
- Od kvaliteta ljudskog kapitala zavisi održivo raspolaganje prirodnim resursima, primena tehnologija, prioriteti društvenog razvoja i kvalitet života.

KAKO JE POČELO?

- Teorijski razvoj obrazovanja za zaštitu životne sredine implicirao je, u razvijenim zemljama, obrazovanje i usavršavanje nastavnih kadrova u ovoj oblasti.
- Sa širenjem koncepta obrazovanja za održivi razvoj, međunarodne organizacije pokreću projekte i programe koji su posvećeni obrazovanju nastavnih kadrova za održivi razvoj.
- Radi se o obrazovanju koje će voditi ljude ka navikama održivosti, učešću u demokratskom društvu i životu na održiv način.
- Kompetencije nastavnih kadrova otvaraju pitanje preorijentacije obrazovne politike i obrazovnih sistema ka održivosti (sa akcentom na razvijanje znanja, veština, perspektiva i vrednosti u smislu održivosti).
- Zaštitu životne sredine i održivi razvoj treba posmatrati kao početnu tačku za odabir kompetencija, ali ako identifikovane kompetencije nisu praćene promenama u obrazovnom sistemu, preorijentacijom trenutnog nastavnog programa, pedagoškog i didaktičko-metodičkog delovanja, očekivani rezultati će izostati.

MEĐUNARODNE PREPORUKE

- Kopernikus deklaraciju je potpisalo 328 univerziteta iz 38 zemalja Evrope (kod nas: Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Nišu i Univerzitet u Kragujevcu).
- Na taj način su potvrdili da će dati značajno mesto održivom razvoju u svojim aktivnostima.
- „To podrazumeva da u nastavne programe, organe upravljanje i usluge od lokalnog do regionalnog nivoa uvedu odgovoran odnos između ekonomske, ekološke i socijalno-kulturne sfere.
- Zbog ovog širokog prisustva u dnevnom univerzitetskom životu, Kopernikus deklaracija predstavlja danas princip za većinu institucija visokog obrazovanja u Evropi u njihovim naporima da daju doprinos održivom razvoju“.

STANJE KOD NAS

Kod nas ne postoji plansko vođenje razvoja eko-pedagoških kompetencija nastavnika i sve je prepušteno ličnim afinitetima pojedinaca.

ISTRAŽIVANJE (2015)

Cilj istraživanja

Dijagnostikovati postojeće stanje u smislu mogućnosti razvijanja eko-pedagoških kompetencija nastavnih kadrova putem inicijalnog obrazovanja. (217 ispitanika)

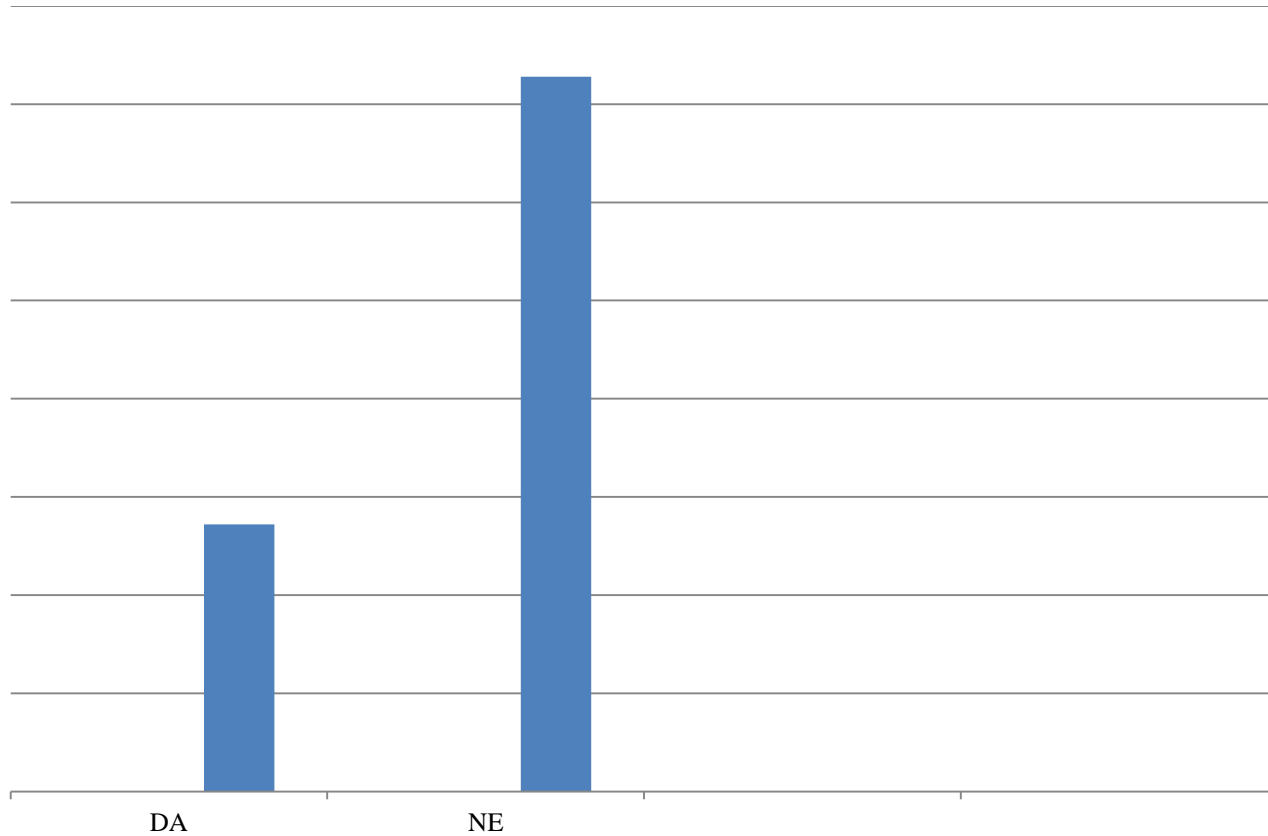
Većina nastavnih kadrova (97,1 %) je inicijalnim obrazovanjem imalo priliku da stekne pedagoške kompetencije.

Наставни кадар	Педагог.	психолог ија	дидак тика	методика	Стручна школска пракса Посматрање угл.часова Држање угл.часова	Образовна технологија	зжс
Учитељ	I III	I II	II	III IV	III IV	III	
Наставник с.ј.	III			IV			
Наставник математике	III	III		III IV			
Наставник географије	III	III		IV			II IV
Наставник биологије	V	V		V	V	V	III IV
Наставник хемије	III	I		II III IV	IV		IV
Наставник тех.и инф.	III	II		IV	III IV		
Наставник историје				I IV	II		
Наставник страног ј.		I		III			
Наставник физике	II	II					
Дефектолози	I II	I II IV		II III IV	IV		

Nastavni kadrovi kod nas, svojim inicijalnim obrazovanjem, nisu imali priliku da steknu ekološke kompetencije.

- Na pitanje prisustva predmeta vezanih za zaštitu životne sredine na osnovnim studijama, 94 (43,32 %) naših ispitanika je odgovorilo pozitivno, dok je većina 123 (56,68 %) odgovorila negativno.
- Na učiteljskim fakultetima se, kao izborni predmeti, mogu izučavati socijalna ekologija, uvod u ekologiju ili ekologija u nastavi prirode i društva..
- Biologija: III godini obavezan predmet je Čovek i životna sredina
IV godina izborni predmeti su Ekologija čoveka sa urbanom ekologijom, Osnovi ekologije mikroorganizama i Genetika i ekologija evolucionih procesa.
Student po završetku osnovnih studija ima mogućnost da upiše master studije za profesora biologije. Obavezni predmeti su:
Ekološki, zdravstveni i socijalni aspekti biološkog obrazovanja i vaspitanja
- Budući profesori geografija imaju:
II godina: Zaštita prirode, Klimatske promene
IV godina: Životna sredina
- Budući profesori hemije imaju:
IV godina: Hemija životne sredine.

Organizovani odlasci u prirodu tokom studija (da 27,19% ne 72,81%)

- Prevazilaženje trenutnog stanja možemo tražiti u neformalnim vidovima obrazovanja nastavnih kadrova i u mogućnosti razvijanja eko-pedagoških kompetencija nastavnika putem akreditovanih seminara stručnog usavršavanja.

ZAKLJUČAK

- Osnaživanjem eko-pedagoških kompetencija nastavnih kadrova putem inicijalnog i neformalnog obrazovanja otvara mogućnosti za podizanje ekološkog senzibiliteta čitave populacije, razvoj mladih i održivi razvoj uopšte.
- Kako se kompetencije nastavnih kadrova menjaju sa razvojem društva, tako je prioritetan zadatak obrazovne politike da prepozna potrebe budućnosti, donese vremenski precizirane strategije i standarde kompetencija nastavnih kadrova.
- Održiv razvoj zahteva nove mentalne modele. Ključna uloga u njihovom stvaranju pripada nastavnim kadrovima i institucijama visokoškolskog obrazovanja koje pripremaju buduće generacije donosioca odluka, kreatora politike i poslovnih lidera.

HVALA NA PAŽNJI!

VELIKI

EKO

POZDRAV!

ljdjuro@gmail.com